

O B S A H

DĚJSTVÍ I.

Obraz první: U Larinů v sadě za panským domem statkářka Larina a stará chůva Filipěvna přebírají ovoce, z domu je slyšet zpěv dívek, Taťány a Olgy. Matka a chůva naslouchají a zaberou se do vzpomínek. (Kvartet.) — Vesničané a čeleď přicházejí s písní a tancem, slaví obžinky a přinášejí statkáře ověnčený snop. (Sbor.) Olga zpívala by s nimi (arie), ale Taťána chodí se sklopenou hlavou a s knihou v ruce, stále zamyšlená. Marně jí sestra a matka domlouvají. — Přichází návštěva: Olžin snoubenec Lenskij přivádí svého přítele Oněgina. Taťána se zalekne, ale přece se dá přinutit k společenské procházce po sadě a hovoří s nenadálým hostem, Olga ráda slyší od Lenského horoucí slova lásky. (Kvartet a arioso.) Hosté jsou zváni do domu k občerstvení. Chůva se dívá znepokojena za Taťánou, vzrušenou seznámením s Oněginem. (Závěrečná scéna.)

Obraz druhý: Večer před spaním rozpráví chůva s Taťánou v její ložnici, udivena jejími vzrušenými otázkami vypravuje jí o svém mládí a vdavkách. Taťána se jí svěřuje, že je zamilována, ale slovům o lásce stará Filipěvna nerozumí. Když si daly dobrou noc, Taťána se odhodlává k vyznání: píše dlouhý dopis Oněginovi, naplněný nejrůznějším city lásky; miluje ho od prvního spatření na celý život a žádá ho, aby rozhodl její osud. — Tak probděla při psaní celou noc. Ráno odevzdá dopis chůvě, aby jej ihned poslala Oněginovi.

Obraz třetí: V sadě u Larinů sbírají děvčata ovoce, zpívají si

k tomu. (Sbor.) Taťána vzrušena běží do sadu. Oněgin přišel, chtěla by před ním utéci. Ale Oněgin ji vyhledá v zákoutí sadu, a Taťána musí vyslechnout jeho suchou a povýšenou odpověď na dopis: nehodlá se oženit a mohl by jí být jen bratrem. Napomíná ji, aby ovládala svoje city. S jeho posledními slovy spojí se písnička děvčat na malinách.

DĚJSTVÍ II.

Obraz první: U Larinů je domácí ples. Společnost statkářů ze sousedství i mládež baví se hlučně a dává najevo uspokojení, že hraje vojenská hudba. Starší dámy pomlouvají Oněgina a litují Taťánu, stane-li se jeho nevěstou. (Sbor.) Oněgin se zlobí sám na sebe, že se dal od Lenského vylákat do nicotné společnosti, a koketuje naschvál s Olgou, aby Lenského podráždil. Starý kavalír, Francouz Triquet zpívá Taťáně písničku, kterou složil na oslavu jejich jmenin. Při tanci dojde k hádce mezi Oněginem a Lenským, který vzplanul žárlivostí a vyzve Oněgina přede všemi na souboj. (Mazurka a scéna se sborem.) Oněgin, ač sám u sebe lituje své lehkomyšlné hry, přijímá výzvu z ješitné obavy, aby se nezdál zbabělcem před zděšenou společností, která se marně snaží přátele smiřovat. Paní domu je zoufalá, že v jejím domě došlo k tak zlé příhodě, Olga nechápe, jak hluboce se dotkla čistých citů Lenského, Taťána si uvědomuje marnost a klam všech nadějí. Celá společnost se zvědavě zajímá o příčinu sporu, ale nemůže zabránit rozchodu přátel a souboji. (Finale.)

Obraz druhý: Za zimního rána na břehu říčky mezi stromy čeká Lenskij se svým sekundantem Zarěckým v dobu určenou

k souboji. V básnickém vzrušení přemítá o svém osudu, ztracené mladosti a osamocení, odhodlaně hledí ve tvář smrti. Přeje si jen, aby Olga nezapomněla na jeho lásku a přišla na jeho hrob, je-li mu určeno padnout. (Arie.)— Oněgin se zpozdlil a přivedl si jako sekundanta svého sluhu Francouze Guil-lota. Oba přátelé vřele dychtí po smřření, ale nikdo z nich se neodhodlá podat ruku. (Duet.) Zarěckij odbornicky řídí souboj a Lenskij klesne zabít. Oněgin hledí zdrcen na zkázu, které si nepřál.

DĚJSTVÍ III.

Obraz první: Dvacetišestiletý Oněgin se vrátil po několika letech z cest cizinou a přichází mezi své staré známé do vznešené společnosti v Petrohradě. Nezbažil se své věčné nudy, ani hrozné vzpomínky na smrt přítele a na svou vinu. (Arioso.) Na plesu poznává znenadání v obdivované velké dámě Taťánu, provdanou za starého generála, knížete Gremina. Gremin představuje Oněginovi, svému vzdálenému příbuznému, svou choť a otvírá před ním své srdce, plné nadšeného obdivu a lásky k jemné a opravdové bytosti Taťánině, která se zářivě odlišuje od zkaženého a proľhaného světa velkoměsta. (Arie.) Oněgin je oťřesen setkáním s Taťánou-kněžnou a propuká v něm vášnivá, nezkrotitelná touha po její lásce.

Obraz druhý: Oněgin vnikl do domu Greminova v ranních hodinách a zastihl Taťánu, jak o samotě pláče nad jeho dopisem. Kleká před ní prosebně; Taťána se přiznává, jak ráda ho vidí, ale její odpověď je hrdá a pevná. Ví, že se mu nelíbila jako skromné venkovské děvče z vesnice, ale že by stál o dob-

rodružství s dámou z dvorských kruhů. Přesto však nezapírá své vzrušení a přiznává, že její srdce zůstalo věrno své první lásce na celý život. Oněgin se pokouší horoucími slovy vášnivého vyznání strhnout Taťánu k sobě, ale ona pevně odmítá zrušit čestný závazek, kterým je pro ni uzavřený sňatek. Oněgin zůstává samotný s marnou žalobou na chmurný osud.